

**JAARVERSLAG 2020 VERENIGING NATUUR EN MILIEU/
IVN afdeling Wijk bij Duurstede**

	pagina
Flora	6
Groenberaad	11
Heemtuin	24
Landschapsbeheer	28
Natuureducatie	32
Opgeruimd Wijk	34
Vogels	37

Voorwoord

Beste leden,

Op het moment dat ik dit schrijf, begin 2021, is in Veghel de eerste vaccinatie tegen COVID-19 gezet. Hopelijk het begin van de weg uit de tijd waarin veel mensen ziek werden, in het ziekenhuis moesten worden opgenomen en soms in eenzaamheid stierven. Een horrorscenario was in 2020 werkelijkheid geworden, we bleken behoorlijk kwetsbaar en ons dagelijkse leven werd op een ongekende manier ontwricht.

Het oude normaal bestaat niet meer, maar het nieuwe normaal moet nog worden uitgevonden. Uiteindelijk zullen we er vast wel in slagen om dit virus de baas te worden maar de vraag is wanneer een volgend virus de aanval inzet. In het jaarverslag van 2019 schreef ik al over globale en lokale uitdagingen, deze kan er nog wel bij. Misschien een doemscenario, maar de impact van onze aanwezigheid en handelen heeft een duidelijke weerslag op het functioneren van de biosfeer. Ook voor de VNMW waren er natuurlijk consequenties, een vereniging verenigt nu eenmaal mensen en dat was helaas niet of maar in beperkte mate mogelijk. Toch hebben we elkaar mondjesmaat nog kunnen ontmoeten, bijvoorbeeld op de bijeenkomst in juli, op het vogelweekend in september of de uitgestelde ALV in oktober.

Veel werkgroepen hebben ondanks de beperkingen door kunnen werken, door zaken anders te organiseren konden de RIVM-regels in acht worden genomen. Zo ging de werkgroep Landschapsbeheer in kleine koppeltjes iedere dag door de week knotten zodat het werk toch op een veilige manier afgerond kon worden. Het Groenberaad zat nog meer achter het bureau, in Zoom-vergaderingen met de gemeente, provincie, Utrechts Landschap en HDSR. Ik denk dat we als vereniging heel goed zijn omgegaan met de beperkingen en onze werkgroepen verdienen alle lof hiervoor.

Als bestuur hebben we ook een paar keer elektronisch vergaderd, dat was wennen. Een aantal zaken die we ons voor 2020 hadden voorgenomen konden we niet uitvoeren, die blijven uiteraard in het vat. Wel hebben we een stapje gezet op het gebied van communicatie: er is een nieuwsbrief nieuwe stijl, versie 2.0 heet dat tegenwoordig. Het voornemen van de gemeente om onze en andere verenigingen te korten op de jaarlijkse subsidie werd gelukkig niet uitgevoerd, ook in 2021 ontvangen we weer een waarderingsbijdrage. Bij het landelijke IVN wordt geherstructureerd, de huidige vereniging van vrijwilligers en de stichting met professionals worden in 2021 samengevoegd tot een nieuwe vereniging.

Ondanks de lastige tijden gaat het goed met onze eigen vereniging, we worden dit jaar zelfs 30 oud. We hebben het doel van 200 leden in zicht, zijn financieel gezond en zijn in een tijd waarin we onze ontspanning vaker dichterbij huis zoeken relevanter dan ooit. We merken dat aan de vragen die we krijgen vanuit de samenleving en de betrokkenheid die we zien als er iets te doen is rond groen, landschap en milieu. Dat is mooi, de show must go on.

Dat geldt ook voor mijzelf, bijna zitten mijn twee statutaire bestuurstermijnen er op, waarvan 4 jaar als voorzitter. Het zou mooi zijn als een of twee leden zich zouden melden om de VNMW te helpen besturen. Absoluut een aanrader, het heeft mij ongelofelijk veel gebracht: een nieuwe wereld geopend en kennis laten maken met tientallen interessante en leuke mensen die ik anders nooit ontmoet zou hebben. Dus schuif een keer aan en merk uit eigen ervaring hoeveel voldoening het geeft als je iets kunt betekenen voor je eigen leefomgeving.

Met vriendelijke groet, Henny Olthof, voorzitter VNMW

Financieel jaarverslag --- Anke Matthijs-Rijsenbilt

Financieel jaarverslag 2020		Werkelijk		Begroot	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
1000	Bestuur en organisatie				
1100	Vergaderkosten		€ 245,30		€ 200,00
1200	Bankkosten en rente	€ 1,30	€ 203,51	€ 10,00	€ 150,00
1300	Internet		€ 95,59		€ 50,00
1400	Print- en andere bureaunkosten		€ 669,47		€ 100,00
1500	Bedankjes en attenties	€ 219,80	€ 309,75		€ 50,00
2000	Contributies, donaties, subsidies, afdrachten				
2100	Contributies en donaties	€ 3.694,00		€ 3.500,00	
2200	Gemeentelijke waarderingssubsidie	€ 4.204,00		€ 4.200,00	
	Steuntje in de rug Rabo			€ 150,00	
2400	Afdracht IVN (incl. teruggaaf voor landelijk betalende leden)		€ 1.296,00		€ 1.500,00
3000	Onderkomen				
3100	Huur Walplantsoen		€ 765,60		€ 800,00
3200	Schoonmaak		€ 440,00		€ 250,00
4000	Lidmaatschappen				
4100	Lidmaatschap O-gen		€ 52,00		€ 50,00
5000	Promotie		€ -		
5100	Deelname aan evenementen		€ -		€ 50,00
5200	Promotiemateriaal en middelen		€ 114,00		€ 500,00
5300	Inkoop/verkoop materialen (VNMW winkel)		€ -	€ 150,00	
6000	Werkgroepen				
6100	Natuureducatie (incl. kindereducatie)	€ 100,00	€ 100,00	€ 200,00	€ 100,00
6200	Flora		€ -		€ 100,00
6300	Groenberaad		€ 501,67		€ 250,00
6400	Heemtuin		€ 197,95		€ 1.250,00
6500	Landschapsbeheer	€ 1.210,00	€ 488,36	€ 500,00	€ 2.000,00
6600	Opgeruimd Wijk	€ 801,18	€ 1.120,89	€ 2.000,00	€ 2.000,00
6700	Vogels		€ -		€ 200,00
7000	Algemeen				
7100	Activiteiten	€ 50,00	€ 49,34	€ 250,00	€ 250,00
7200	Overig		€ 17,33		€ 50,00
7300	Jaarfeest		€ -		€ 750,00
7400	Reservering voor nieuwe initiatieven				€ 1.000,00
	<i>Subtotaal</i>	€ 10.280,28	€ 6.666,76	€ 10.960,00	€ 11.650,00
	<i>Verschil (inkomsten/uitgaven)</i>		€ 3.613,52		€ -690,00
8000	Afschrijvingen				
	Afschrijving inventaris		€ 1.355,41		€ 300,00
	Saldo (positief/negatief)		€ 2.258,11		€ -990,00
		€ 10.280,28	€ 10.280,28	€ 10.960,00	€ 10.960,00

	Balans per 31-12-2020	Debet	Credit
	Inventaris	€ 4.333,06	
	Bank - betaalrekening	€ 12.613,27	
	Bank - spaarrekening	€ 14.990,00	
	Bijdrage gemeente aan opgeruimd Wijk	€ 1.153,64	
	Donaties landelijk betalende leden	€ 162,00	
	Opbergkist gereedschap heemtuin		€ 1.000,00
	Decl. Opgeruimd Wijk 2020		€ 32,75
	Bloemenweide		€ 890,47
	<i>Eigen vermogen</i>		€ 31.328,75
		€ 33.251,97	€ 33.251,97

Toelichting financieel jaarverslag 2020 Ver. Natuur en Milieu IVN afd. Wijk bij D. (VNMW)

0. INLEIDING

Dit verslag bevat het overzicht van de baten (inkomsten) en lasten (uitgaven) van 2020, ter vergelijking met wat geraamd is in de begroting van 2020 en daarnaast een balans. Het jaar is afgesloten met een vrij groot positief saldo van €2.258 terwijl in de begroting een negatief saldo was voorzien van €990. Dit komt doordat vanwege de coronapandemie veel activiteiten stil zijn komen te liggen en er geen nieuwe activiteiten/projecten zijn opgepakt. Verder is een aanschaf voor het opbergen van tuingereedschap niet doorgegaan en zijn bij 2 werkgroepen grote investeringen gedaan in 2019, waardoor er in 2020 (veel) minder kosten waren. Daarnaast is aan de batenkant juist meer binnengekomen dan begroot. Na aftrek van de hogere afschrijving dan geraamd wordt het verschil met de begroting nog hoger €3.614 positief tegen €-690 op de begroting. Dit alles resulteert in een grote bestedingsruimte van afgerond € 11.000 netto (na aftrek buffer van €17.000) Per rubriek en bij 'Balans en vermogen' wordt hierna nog het e.e.a. in detail toegelicht.

Leeswijzer: De nummering van de rubrieken loopt van 1000 t/m 8000 en corresponderen in de onderstaande toelichting met de nummers 1 t/m 8.

1. BESTUUR EN ORGANISATIE

Op alle posten is meer uitgegeven en/of binnengekomen dan begroot. Er is vanwege de pandemie maar één ALV in het najaar geweest in theater Calypso. De huur en catering lag boven de planning. In januari 2020 zijn we overgestapt van de Rabo naar de Triodos bank, die meer kosten in rekening brengt. Het abonnement voor email en hosting domeinnaam is omhoog gegaan, evenals de bureaunkosten vanwege het passeren van de nieuwe statuten bij de notaris. Tot slot hebben we afscheid genomen van 2 actieve leden wat ook meer uitgaven met zich meebracht.

2. CONTRIBUTIES, DONATIES EN AFDRACHTEN (+ LEDENAANTALLEN)

Aan het einde van het jaar waren er in totaal 185 leden en 6 donateurs. Wij verwelkomden 19 nieuwe en namen afscheid van 4 bestaande leden. Ondanks de coronacrisis is de vereniging toch nog gegroeid met 15 leden!

Alle 169 toegestuurde contributieverzoeken zijn door de leden voldaan. Voor 142 leden hebben we voor de helft afdracht betaald aan het IVN en voor 11 leden die direct aan het landelijk IVN betaalden hebben wij weer de helft terugontvangen van het IVN. 3 donateurs en een aantal leden hebben nog een (extra) gift gedoneerd. Ook is door een aantal leden die direct aan het IVN betalen een extra gulle gift gegeven, welke geheel ten goede komt aan onze vereniging. Deze wordt door het IVN uitgekeerd in 2021 en is terug te vinden op de balans (debetzijde). Aan alle donateurs onze hartelijke dank. Omdat we overgestapt zijn naar de Triodos bank is het jaarlijkse 'steuntje in de rug' van de Rabobank komen te vervallen. Alles met al afgesloten met een kleine winst t.o.v. de begroting.

3. ONDERKOMEN

In deze rubriek de kosten m.b.t. de verenigingsruimte aan het walplantsoen. Dit keer zijn er meer uitgaven geweest dan voorzien doordat de factuur voor de schoonmaakkosten (€ 220) voor 2019 pas in januari 2020 is ontvangen.

4. ABONNEMENTEN EN LIDMAATSCHAPPEN

Het lidmaatschap van de gebiedscoöperatie O-gen is in 2020 gecontinueerd en iets verhoogd. De coöperatie is per 31-12-2020 opgeheven.

5. PROMOTIE

Vanwege de coronapandemie zijn er geen evenementen geweest, dus geen inkomsten en uitgaven op dit gebied. Wel is er driftig geadverteerd op Facebook, wat de enige kostenpost is. Positief afgesloten t.o.v. de begroting.

6. WERKGROEPEN

- Natuureducatie: Geen inkomsten en uitgaven, omdat door de coronapandemie geen enkele activiteit met Natuurlijk heel leuk heeft plaatsgevonden. De €100 inkomsten is een donatie van het IVN voor activiteit die is afgelast. Het bedrag is daarna teruggestort. Uiteindelijk positief t.o.v. de planning.
- Flora: Idem geen uitgaven
- Groenberaad: Dit jaar zijn hiervoor alleen kosten gemaakt voor een abonnement op Follow the money (€160 positief). De overige uitgaven betreft het project bloemenweide voor beheer en inventarisaties (€412). Hiervoor is eerder toegekend geld van het LEU verbruikt.
- Heemtuin: Er is in 2019 veel geïnvesteerd in de revitalisering van de heemtuin. Daarom waren de uitgaven voor dit jaar wat lager dan geraamd (€52). Doordat de aanschaf van een afsluitbare gereedschapskist in 2020 niet door is gegaan is het verschil met wat begroot is nog veel hoger (+ €1000). Deze aanschaf zal mogelijk ergens in de komende jaren gaan plaatsvinden. In overleg met de coördinator is het bedrag gereserveerd op de balans (creditzijde).
- Landschapsbeheer: Afgesloten met een groot verschil t.o.v. wat was voorzien, zowel wat betreft de baten als de lasten. Ten eerste is er ruim 2x zoveel geld binnengekomen uit donaties voor het knotten en ten tweede is er veel minder uitgegeven aan onderhoud en vernieuwing, omdat alle gereedschappen in 2019 vervangen zijn.
- Opperuimd wijk: De kosten voor de activiteiten worden gefinancierd door de gemeente en lopen via de rekening van de vereniging. Dit jaar waren er meer uitgaven voor o.a. Cleanup day en de Schone rivieren expeditie. Dit laatste is wel ondersteund met een donatie door het IVN. De subsidie van de gemeente voor 2019 is in 2020 geïnd. De subsidie voor 2020 is te vinden op de balans (debetzijde). Hierdoor een tijdelijk negatief saldo t.o.v. de begroting.
- Vogels: Er zijn geen declaraties binnengekomen voor 2020. Derhalve een positief resultaat.

7. ALGEMEEN

Er zijn vanwege de pandemie geen activiteiten geweest. Er waren alleen wat kosten voor een welkomstreceptie voor leden in de kloostertuin. Er zijn ook nog inkomsten gegenereerd met de verkoop van nestkastjes.

Voor de post 'overig' zijn er vrijwel geen uitgaven geweest. en voor het jaarfeest helemaal niet, omdat dat niet door kon gaan.

Ook is er niets verbruikt uit de pot 'nieuwe initiatieven' Alles met al een groot positief verschil met de planning.

8. AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen zijn veel hoger t.o.v. de begroting van 2020, omdat in deze begroting nog geen rekening gehouden was met de aankoop in oktober 2019 van nieuw gereedschap bij voornamelijk de werkgroep landschapsbeheer. In opvolgende begrotingen wordt hier wel rekening mee gehouden.

BALANS EN VERMOGEN

De balans geeft de status weer van het vermogen bij de vereniging op d.d. 31-12-2020. Aan de debetzijde de banksaldi, de waarde van de inventaris (o.a. instrumenten en gereedschappen) en wat we nog moeten ontvangen aan gemeentesubsidie voor opperuimd Wijk en donaties van leden via het IVN. Aan de creditzijde het gereserveerde geld voor de gereedschapskist heemtuin, een nagekomen declaratie, gereserveerd geld voor het project bloemenweide en het resterende eigen vermogen. Het grote positieve saldo heeft geleid tot een stijging van het eigen vermogen van €28.712 in 2019 naar €31.329 in 2020.

Werkgroep Flora --- door Linda Horst

2020 is het jaar van minder talrijke observaties. Van de excursies is weinig terecht gekomen. De werkgroep flora telde zeven leden. We hebben in de winter drie nieuwe aanmeldingen voor deelname aan de flora werkgroep gekregen. Iedere florist is afgelopen jaar vaak alleen soms in tweetal het veld in gegaan. Als groep hebben we slechts driemaal, verspreid in het veld, gemeenschappelijke waarnemingen kunnen doen. De neuzen mochten niet dicht bijeenkomen om de bloem verder te verkennen. Er zijn toch nog goede inventarisaties, tellingen en determinaties gedaan aan de kruidenrijke randen van ons stadje.

Dat zijn Kortland, Romeinenbaan, Geerweg en vervolgens wandelend naar het Krommerijpad uiteraard het Vikinghof, de bloemenweide en de Nevengeul. Over de ontwikkeling van deze zes gebieden valt veel te vertellen. Ik volsta met getal, een getal van diversiteit van soorten, en een 2^e getal van de bijzondere of kwetsbare soorten. Kortland 75/24, Romeinenbaan 42/14, Geerweg 82/22, Vikinghof 116/31, de bloemenweide 49/12, nevengeul 80/12. De waarnemingen zijn momentopnames, een deel van de werkelijkheid, want het Vikinghof is vaker bekeken, de Romeinenbaan slechts een maal en dan tel je minder soorten. Als we met meer mensen kijken zien we logisch ook meer. In deze contemporaine streeplijsten wordt niet meegenomen hoe de ontwikkeling is of het beheer, dat er oprukkend riet is of nadelige concurrentie van soorten. Een nabrander van een onzer floristen: op de Bosscherwaard bloeide Wit Vetkruid en Beemdooiervaarsbek (zie foto)

De Geer

De Geer (en Kortland breed) was een feest van soorten: we troffen daar in de nog natte zone van de oever gevlekte Rietorchis, echte Koekoeksbloem, Kamgras, Reukgras, Keveorchis (staat geheel apart in dit gebied), grote vlakken Rolklaver, Ratelaar, Kleverige Ogentroost, Veldbies en Heelbladjes.

OPM de Geer:
6 kwetsbare soorten: zorgplicht
oeverzone vegetatie is geheel terug
locaal fraaie dominanties
Bedreiging is riet, wilgenopschot en zwarte els
ingereden rijsporen Florijn zijn onomkeerbaar
Er moet selectief gemaaid worden: sept/okt

Foto's: Rietorchis, Vierzadige Wikke en Kleverige Ogentroost

De ontwikkelingen biodiversiteit (hoeveel soorten) of van ecologische bijzonderheid (bedreigde en kwetsbare soorten) lijken soms vooruit te gaan maar ook achteruit. Zonder klimaat en de droogte aan te wijzen, is beheer een grote speler in het veld. De gemeentelijke verantwoordelijkheden voor goede natuurontwikkelingen worden mondjesmaat genomen, groenbeheer zou beter mogen worden uitgevoerd op gewenste doelen.

Er lijkt verandering op komst. Afgelopen jaar heeft de gemeente een uitgebreid onderzoek laten uitvoeren door ecologisch adviesbureau Viridis naar flora en fauna in de groene en blauwe aders van onze gemeente. De rapportage voorziet ook in advies voor beheer en waar kansen liggen om oude natuurkwaliteiten terug te halen. Omdat er dit jaar een aanbesteding wordt gedaan voor het groenonderhoud vanaf 2022 is deze informatie netjes op tijd beschikbaar.

Vikinghof

Het Vikinghof is een natuurterrein van Utrechts Landschap en zij gedraagt zich niet slechts als rentmeester, maar als beschermer van het gebied met een degelijk beheerplan, voorzien van monitoring. Wij hebben van de afdeling monitoring UL een vergunning voor flora kartering gekregen om het gebied jaarlijks te inventariseren. Hieronder volgt een klein deel uit ons verslag over Vikinghof 2020 aan het Utrechts Landschap:

“Het Vikinghof terrein heeft slechts een kleine oppervlakte, echter binnen dit terrein treft men een grote landschappelijke diversiteit met een niet algemene floristische samenstelling en een groot aantal bijzondere soorten. In de ondiepe sleuf groeien een aantal soorten die kenmerkend zijn voor omgewerkte of verplaatste, matig kalkhoudende, zandige grond waarin vaak grover (kiezelhoudende) grond. Het zijn Duits viltkruid, Dwergviltkruid en Bleekgele droogbloem. Alle 3 soorten zijn tamelijk tot zeer zeldzaam in Nederland. De eerste 2 soorten groeien er massaal op de kale, grofkorrelige zandige bodem. In deze ondiepe sleuf treffen we meer bijzondere soorten aan met een hoge NWK-waarde: Bosaardbei, Tijmereprijs, Steentijm, Veldsalie, Borstelbies, Vetmuur s.l., Stijve ogentroost. De zandige lagergelegen sleuf heeft een bijzondere bodemsamenstelling met veel dynamiek. Er ontwikkelt zich op deze grond een plantengemeenschap met een grote floristische potentie. Nu is er nog sprake van een pioniervegetatie. Langs de westelijke en zuidelijke kant van de sleuf is er sprake van sterke kieming van zwarte els, wilg en berk. Deze zaailingen vormen een bedreiging voor de zich ontwikkelende kruiden-vegetatie. Langs het langwerpige plasje is een abundantie aan rietorchis, minder als voorheen, maar toch terugkerend.

Foto's: De droge oude rivierloop van de Kromme Rijn, Duits Viltkruid en de bleekgele droogbloem!

Lekdijk West

In het buitengebied bezoeken we altijd een deel van de Lekdijk west, tegenover de Bosscherwaarden. Een uniek ouderwetse dijk begroeiing, glanshaververbond met veel glanshaver dus, karwijvarkenskervel, grasklokjes, groot streepzaad, pimpernel, knoopkruid en gele morgenster.

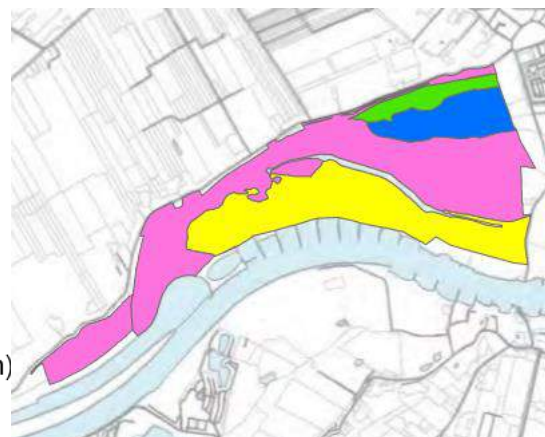
Foto's: Grasklokje, Wede en Kleine Pimpernel

De Amerongse Bovenpolder

Aan onze keuze van gebieden voor flora inventarisatie is een gebied toegevoegd: de uiterwaarden in de Amerongse Bovenpolder, ten westen van de Veerweg, 190 ha in bezit van Staatsbosbeheer. Rivierdynamiek vormt de basis voor het bijzondere karakter van de vegetatie in uiterwaarden. Centraal door het gebied loopt een oude rivierstrang, de Hank. Voor natuurontwikkeling en de Kaderrichtlijn Water is deze uitgebreid tot een langgerekte 'kwelgeul'. Deze begint in de oostelijke Bovenpolder en loopt in westelijke richting door tot voorbij de stuw van Amerongen/Maurik, alwaar hij aantakt op de rivier. In de noordoosthoek zijn enkele jaren geleden kavels gedeeltelijk afgegraven voor de ontwikkeling van een (kwel)moeras. Ten zuiden van de Hank is in het verleden een reeks zandig-zavelige oeverwallen opgeworpen door de toen nog wat meanderende Nederrijn. Bijzonder soortenrijk is het op de oeverwal gelegen Glanshaverhooiland. Dit deel is altijd extensief beheerd. Het meest soortenrijke deel van het terrein wordt na 1 juli gemaaid en daarna nabeweid. De boswachter laat de daadwerkelijke maaidatum afhangen van de afrijping van de zaden in de vegetatie en het al dan niet aanwezig zijn van territoria van de Kwartelkoning. Bijzonder aan de Amerongse Bovenpolder zijn verder de meidoornranden rond veel van de kavels. De meest westelijke kavels zijn wat soortenarm en worden deels na 15 juni gemaaid, deels beweid met koeien. Ook hier hebben we een vergunning gekregen voor flora kartering, mogen we van de paden af, mits we een geel vestje dragen [herkenning voor de BOA's]. We zijn slechts tweemaal gaan zoeken in diverse gebieden met elk een eigen beheertype. Komend jaar richten we ons op het beter determineren van grassen aldaar en de stroomdalsoorten. We weten intussen de goudhaver te herkennen.

Beheertypen

- N05.01, Moeras
- N12.02, Kruiden- en faunarijk grasland
- N12.03, Glanshaverhooiland
- N12.04, Zilt- en overstromingsgrasland
- N12.05, Kruiden- en faunarijke akker
- N16.02, Vochtig bos met productie (hout op stam)
- N17.01, Vochtig hakhout en middenbos

De bloemenweide

In de bloemenweide, langs de Kromme Rijn in de Noorderwaard, is een herstelplan uitgevoerd. Per abuis was de weide op 14 mei 2020 gemaaid. Na excuses en veel rumoer in het gemeentehuis, werd de weide in ere hersteld. Compensatie heet dat. De maaizuig-combinatie heeft uiteraard het insecten leven gedecimeerd en alle margrietten het kopje afgehakt. Een twintigtal jonge aanplant in wording afgerukt. Het werd nog droger dan het al was. Troosteloos. Maar elke natuur heeft veerkracht, ook al zijn hier de milieuomstandigheden niet optimaal. Florijn heeft betaald voor nieuwe inzaai en struiken, ook enkele grondverbeteringen. De door te zaaien locaties, in slingers, kregen wat structuurverbetering en zijn door vrijwilligers van de VNMW ingezaaid met een streekeigen zaadmengsel. Wij hebben in december 27 jonge struiken geplaatst om het struweel aan de achterzijde wat voller te maken. Verder onderhoud bestond uit hooien en bramen trekken. Er is 68 uur door onze vrijwilligers gewerkt. Dan trappen we vaak in de vele hondendrollen. Veel hondenbezitters denken helaas dat deze weide een losloopegebied is. Een betere duiding op bordjes laat op zich wachten. Met goede hoop gaan we rustig de ontwikkelingen in komende jaren zien.

Werkgroep Groenberaad--- door Henny Olthof

Het was een raar jaar

Opkomen voor het belang van groen, landschap, natuur en milieu. Dat is wat het Groenberaad wil doen samen met overheden en andere organisaties die hierin een rol spelen. In dit verslag is te lezen met welke zaken we ons in 2020 hebben beziggehouden. Dit verslag wordt integraal opgenomen in het jaarverslag 2020 van de VNMW, aangezien het Groenberaad een werkgroep is van de Vereniging Natuur en Milieu, IVN afdeling Wijk bij Duurstede.

Op 6 januari begonnen we nog bevlogen met een overleg over het uitbreiden van de parkeerplaatsen aan het Walplantsoen, maar al snel kwam de domper toen de omvang en de gevolgen van het coronavirus duidelijk werden. Overleggen en samenwerken moesten opnieuw worden uitgevonden. Na de eerste schok deden we ons best, maar goed argumenteren en elkaars nieren proeven over belangrijke kwesties gaat gewoonweg lastig via tegeltjes op een beeldscherm. We hebben elkaar dit jaar uiteindelijk veel minder gezien dan voorgaande jaren, misschien wel te weinig.

Grote zorgen hebben wij over de alsmear doorgaande verstening van de kern Wijk bij Duurstede. Er komt maar geen doorbraak voor grootschalige woningbouw, de kleinere locaties die we binnen de bebouwde kom hebben raken vol. Vanwege de zeer grote vraag om woningen te bouwen komt het groen telkens in de knel, vaak ook omdat de in onze ogen achterhaalde parkeernorm veel parkeerruimte voorschrijft. Wij begrijpen niet waarom normen voor de hoeveelheid groen telkens terzijde worden geschoven en die voor het aantal parkeerplekken vrijwel nooit.

De ontwikkeling van riviernatuur komt misschien wat dichterbij, nu de plannen voor de Lunenburgerwaard door de provincie zijn vastgesteld en we na vele jaren eindelijk een echte discussie voeren hoe we de Visie Rivierfront tot werkelijkheid kunnen maken. Misschien dat er in 2021 iets moois gaat gebeuren.

Positief zijn we over de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied. Hier is een mooi en goed proces gelopen, inwoners en belanghebbenden zijn goed betrokken en het eindresultaat mag er zijn. Dat wil zeggen, het concept dat in 2021 moet worden vastgesteld ziet er goed uit. Mooi dat zoveel inwoners in onze gemeente het groen en ons landschap zeer belangrijk vinden, dat schept verplichtingen voor beleidsmakers (en ook voor de parkeernorm!).

Organisatie

Het Groenberaad heeft in 2020 11 keer vergaderd op de gebruikelijke tweede woensdag van de maand. Sander van der Grind heeft in februari 2020 afscheid genomen, we zullen zijn nuchtere analyses en kijk op zaken missen.

We schatten het aantal uren dat we hebben besteed aan lezen, luisteren, overleggen, discussiëren, evalueren en het schrijven van rapporten en zienswijzen op 1.750 uur. Dit is iets minder dan in 2019, toen we nog heel erg druk waren met de biovergister in Cothen, maar alles bij elkaar opgeteld toch weer een voltijd baan.

Het Groenberaad bestaat uit Sonja Fris, Linda Horst, Evert van Leeuwen, Henny Olthof, Bonne van der Veen en Frans Vera; geen van de leden is politiek actief.

Initiatieven, projecten en dossiers

Hieronder een opsomming van de projecten waarop het Groenberaad actief is geweest. De tijdsinspanning varieert enorm, van een enkel gesprek tot honderden uren werk voor de grote dossiers.

Bermenbeheer (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Het jaar van de onderzoeken en inventarisaties, dat was het plan voor 2020, om in 2021 te gaan werken aan een nieuw maaibestek dat in 2022 in zou moeten gaan. In het vroege voorjaar vraagt de werkgroep Flora of er aanpassingen mogelijk zijn in het maaibeheer op de Geerweg en Botersloot, dat blijkt gelukkig het geval. Hiermee is volgens de gemeente de laatste rek wel uit het bestek.

In het voorjaar wordt de bloemenweide, een project van Groen aan de Buurt, plat gemaaid. Naar later blijkt een fout van de bestuurder van de machine, die niet goed heeft opgelet. De aannemer belooft beterschap en ondertekent in juni een herstelplan, waarbij hij werkzaamheden gaat verrichten en nieuw plant- en zaaimateriaal levert. Na wat foto's op DitisWijk stellen drie politieke partijen vragen over het maaibeleid, de gemeente antwoordt, maar meer vanuit de waarheid van het papieren bestek dan vanuit de werkelijkheid buiten.

Met het maaien gaat het daarna beter, maar dat komt vooral omdat er bij de aannemer geen maai-zuigcombinaties beschikbaar zijn die gewoonlijk alle zaden en insecten opstofzuigert, een geluk bij een ongeluk dus. In oktober wordt de VNMW benaderd of we inventarisatiegegevens ter beschikking willen stellen aan bureau Viridis die het onderzoek voor de gemeente uitvoert, dat doen we uiteraard. Aan het eind van het jaar komen nog twee belangrijke handreikingen beschikbaar, de gedragscode voor ontwikkeling, beheer en onderhoud en Kleurkeur 2021, een kwaliteitssysteem voor het ecologisch beheren van bermen en groenstroken. Nuttige bouwstenen om mee te nemen in het nieuwe maaibestek lijkt ons.

Biovergister (Groene Energie Kromme Rijn en Heuvelrug)

Eind 2019 hadden we ons rapport over de biovergister afgerond en aan een brede doelgroep verstuurd. Naast het Koelhuis Van Dijk was een toegangsweg aangelegd en vervolgens weer afgesloten met een grote steen. Voor zover wij konden waarnemen zijn er in 2020 geen werkzaamheden op het terrein verricht die erop kunnen wijzen dat de bouw gaat beginnen.

Wij onderzoeken verder met een aantal bezorgde bewoners wat de status van de afgegeven vergunningen is en hebben hierover contact met de RUD en HDSR. Eind juni ontvangen we een brief van gedeputeerde staten van de provincie dat de vergunningen rechtsgeldig zijn en overeind blijven, ondanks onze opmerkingen over het vergroten van de installatie en het omzeilen van de MER-plicht. Hoewel er duidelijk zaken niet kloppen houdt de provincie vooralsnog de gelederen gesloten, van de initiatiefnemers hebben we helemaal niets meer

vernomen. Wij blijven dit dossier nauwgezet volgen en indien er openingen komen zullen we die verder onderzoeken.

Bosscherwaarden (RijnDelta Beheer BV)

Rond het project van de Bosscherwaarden is het aan de oppervlakte relatief rustig. Binnen RijnDelta vinden wat verschuivingen plaats, de vroegere eigenaren (Jan-Willem en Gijs van Waning) verlaten het bedrijf en Wim Snippe komt alleen aan het roer. In de pers en op televisie volgen stukken en uitzendingen over het storten van slib in de rivier (project Over de Maas).

Het lastige bij de Bosscherwaarden is dat het ook een relatie heeft met de Lunenburgerwaard, waar een stadsstrand zou kunnen komen (zie elders in dit verslag). In mei hebben we een gezamenlijk overleg om te bekijken hoe verschillende plannen al of niet bij elkaar passen.

Ook hebben we meerdere gesprekken met de adviseur van RijnDelta, vooral over de historie van het gebied en de gevoeligheid van de baggerberging. Achter de schermen wordt door de initiatiefnemer intussen gewerkt aan het afronden van de vereiste onderzoeken en plannen en in december kunnen we in de pers lezen dat de besluitvorming rond dit initiatief in zicht komt.

Buurtschouw (Gemeente Wijk bij Duurstede)

De bedoeling was om met bewoners tijdens een rondgang en via de mail kleine problemen en ergernissen in wijken te noteren en waar mogelijk snel op te lossen. In januari komen we bij elkaar om afspraken te maken over de uitvoering. We spreken af om op 15 april een pilot te doen in Cothen, gevolgd door een twee schouwen later in het najaar. In maart wordt het duidelijk dat we deze planning los moeten laten en de schouwen voorlopig moeten uitstellen.

CHW (Gemeente Wijk bij Duurstede)

De gemeente is bezig met een cultuurhistorische waardenkaart (CHW). Wij worden gevraagd om mee te kijken en mee te denken over een concept dat is opgesteld door een extern bureau. We komen in september bij elkaar. In het hele rapport met 678 elementen staan slechts 2 groene exemplaren, namelijk de boomgaard in Cothen en het wiel (een plas ten gevolge van een dijkdoorbraak) bij de Lekdijk West. Dus geen monumentale bomen, lanen, houtsingels of cultuurhistorische meidoornhagen, maar heel veel gebouwen en infrastructuur.

Wij stellen voor om deze waardenkaart zo in te richten dat die kan worden gecombineerd met de kaart met kleine landschapselementen en groenstructuur zodat een completer beeld ontstaat. Want was is het kasteel zonder het park en wat zijn de boerderijen in het buitengebied zonder de karakteristieke leibomen voor de voorgevel en de knotwilgen in het land?

Eikenprocessierups (Gemeente Wijk bij Duurstede)

In mei ontvangen we signalen van bewoners die veel dode jonge vogels aantreffen in nestkasten. We vermoeden dat dit te maken heeft met het bestrijden van de eikenprocessierups, waarvan de nesten wel eens bespoten zouden kunnen zijn met Xentari, een biopesticide. Vogels nemen de bespoten rupsen mee naar hun nest en voeren die aan hun jongen, die er vervolgens aan overlijden.

De gemeente heeft alle eiken op een kaart gezet en het blijkt dat dit middel in bepaalde gebieden inderdaad wordt toegepast, in andere kwetsbare en waardevolle gebieden wordt niet of weinig gespoten. Na het spuiten volgt meestal nog een ronde om de volgroeide nesten van de rupsen weg te zuigen. Ook zet de gemeente de natuurlijke vijand van de rups in, er worden nestkasten voor mezen uitgereikt die bewoners kunnen opgehangen.

Energietransitie

De discussie over de energietransitie barst in 2020 goed los. Het gaat dan over de Regionale Energiestrategie (RES), de warmtevisie, het aardgasloos worden van de Noorderwaard Noord en de eerste projecten voor de aanleg van zonnevelden.

In het kader van de RES werkt de gemeente samen met Bunnik, Houten en Utrechtse Heuvelrug. Midden december wordt een vergadering gehouden met 35 zogenaamde stakeholders, een bonte mix van initiatiefnemers, energiecoöperaties, terreineigenaren, overheden, milieuverenigingen en belangenorganisaties van bewoners. Het doel is te komen tot criteria, randvoorwaarden en locaties voor 5-8 windmolens en 115-180 ha zonnevelden. Dat blijkt een grote stap, nut en noodzaak moet volgens sommigen eerst maar eens worden aangetoond. Bovendien wordt er alleen gepraat over zon en wind in deze regio, andere oplossingen worden niet meegenomen. Het blijkt dat in de drie andere gemeenten al een enquête is gehouden waaruit een eerste concept van criteria en randvoorwaarden is gekomen. Het gevoel is dat we aan het eind van de vergadering niet veel verder zijn gekomen.

In oktober is er een eerste vergadering over de warmtevisie, de gemeente trekt ook hier op met Bunnik, Houten en Utrechtse Heuvelrug. Bureau Over Morgen heeft een eerste scan gemaakt met mogelijkheden en kansen per wijk, het wachten is op de RES-regio die de regionale warmtebronnen moet aanwijzen. De mogelijkheden die we hebben zijn het aanleggen van een warmtenet, volledig elektrische oplossingen met warmtepompen en oplossingen met hernieuwbaar gas in combinatie met een warmtepomp (hybride). Op basis van de eerste scan blijkt een volledig elektrisch model het meest kansrijk in de Geer en de nieuwe wijken in Cothen en Langbroek, de hybride oplossing in de binnenstad van Wijk bij Duurstede en een lokaal bronnet op sportpark Mariënhoeve en industrieterrein Broekweg. Voor de andere wijken is er nog geen eenduidige kansrijke oplossing in beeld. Wel is duidelijk dat er fors zal moeten worden geïsoleerd in de huizen.

In de Noorderwaard Noord worden de eerste stappen gezet. Het programma van de Woonpas wordt geïntroduceerd, een unicum in Nederland. Via een systeem van de zogenaamde baatbelasting, gekoppeld aan het huis, worden de kosten van verduurzaming in 30 jaar betaald, waarbij de woonlasten niet stijgen. De baatbelasting wordt betaald uit het geld dat wordt bespaard door het energiezuinig maken van de woning, zo is het idee. De Noorderwaard Noord is aan het eind van de 70'er jaren gebouwd en vanuit het toen geldende bouwbesluit maar matig geïsoleerd. Het blijkt dat aan de eerste ronde slechts 17 bewoners van de wijk gebruik gaan maken van de regeling.

Gravenbol (Gemeente Wijk bij Duurstede)

De Gravenbol is slechts een deel van het seizoen geopend, door de corona-maatregelen gaat het gebied pas op 1 juli open. Costa del Luna neemt het beheer voor zijn rekening. Het wordt duidelijk dat de gemeente aanstuurt op het uitbreiden van de horeca-mogelijkheden en vergroting van het hondenlosloopgebied, teneinde het gebied aantrekkelijk te maken voor nieuwe uitbaters die vanaf 2021 aan de slag zouden kunnen. Wij vinden dit een slecht idee, tenslotte gaat het hier om een

Natura 2000- en NNN-gebied. Onze opmerkingen over fouten in natuuronderzoeken die we in 2019 maakten blijken te zijn gehoord.

Het wordt duidelijk dat de Gravenbol niet wordt meegenomen in het project van natuurontwikkeling in de Lunenburgerwaard, wij vinden dat jammer. Onze visie is dat hier hoogstens extensieve recreatie zoals bijvoorbeeld ook in de Bisonbaai bij Nijmegen mogelijk is, dus geen voorzieningen. Intussen zijn er weer nieuwe natuurtoetsen uitgevoerd waaruit blijkt dat een struinpad over de zomerkade van de jachthaven Lunenburg naar de Gravenbol niet vergunbaar is. Er volgt extra overleg tussen de gemeente en de provincie, en eind 2020 ook een gezamenlijk overleg waar het Groenberaad bij aanschuift. De provincie geeft daarbij aan dat alle nieuwe activiteiten zullen moeten worden getoetst, ook dat er in feite weinig mogelijk is.

Het splitsen van het gebied is een reële optie, waarbij bijvoorbeeld het Utrechts Landschap een deel van het terrein op een natuurlijke manier zou kunnen gaan beheren. Hierbij zouden zij verantwoordelijk worden voor het gebied ten westen van het klaphek en het gebied ten noorden van het hondenlosloopgebied. Een uitbater kan dan het strand en ligweides voor zijn rekening nemen.

Wat blijft is de overlast van loslopende honden, ook op plaatsen waar dit helemaal niet is toegestaan en er staan ook regelmatig koeien in het gebied die daar helemaal niet mogen staan. We melden dit een aantal keren bij de gemeente. Hopelijk komt er in 2021 duidelijkheid hoe het verder gaat met dit gebied en gaan we het eindelijk op een meer natuurlijke manier gebruiken en beheren.

Kleine Landschapselementen (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Samen met de gemeente maken we in januari een rondje langs een aantal plekken waar we op openbare grond iets zouden kunnen doen met landschapselementen, vooral op de Landscheidingsweg, Trechtweg en Wijkersloot. Hier zijn de afgelopen jaren bomen en struiken verwijderd of uitgevallen die we zouden kunnen herstellen.

Er worden kansen opgeschreven en hier en daar moeten nog zaken worden uitgezocht, zoals wat we willen doen met de stortplaatsen waar het maaisel van de bermen vaak lang blijft liggen. In het najaar melden we nogmaals dat op meerdere plaatsen grote bergen gras liggen en dat er grond wordt vastgereden door grote en zware voertuigen. Hier zouden rijplaten wellicht een oplossing kunnen bieden. We zullen dit in 2021 nog een keer aankaarten.

Kleine windturbines (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Eind november organiseert de gemeente een online informatieavond over kleine windmolens met een ashoogte van maximaal 20 meter op agrarische bedrijven en het industrieterrein. Via een paraplubestemmingsplan wil de gemeente dit mogelijk maken, nadat ze een principeverzoek van 6 agrariërs hadden ontvangen. Er wordt vervolgens een beleidskader opgesteld met daarin een

toetsingskader met voorwaarden. Daarin worden de Natura 2000- en NNN-gebieden uitgesloten, over het toestaan van windmolens in sommige andere gebieden wordt beslist door een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit of een onafhankelijk landschapsdeskundige.

Vooraf in het Langbroekerweteringgebied leidt dit tot onrust, er komen borden langs de weg en de Stichting Behoud het Weteringgebied wordt opgericht. Wij bestuderen het voorstel van de gemeente en besluiten een zienswijze in te dienen. Belangrijke bezwaren zijn het aantal windmolens, het stiltegebied, het proces van beoordelen door externe deskundigen en de hardheidsclausule. Eind januari 2021 ontvangen we het bericht dat onze zienswijze door de gemeente is ontvangen.

Kromme Rijn (HDSR)

Langs de Kromme Rijn worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Het maken van een brede strook met plas-dras tegenover het Noorderwaard Park blijkt helaas niet mogelijk. De grond van de voormalige boomgaard is zo vervuild met onder andere DDT dat er niet gegraven kan worden.

Als eerste wordt nu een gedeelte ten noordoosten van de brug in de Nieuweweg aangepakt en een aantal weken zijn er pontons en duwbakken op de rivier te zien. Op een later moment zal er ook aan de andere kant van de weg nog gegraven worden. Van het Utrechts Landschap verschijnt een rapport over kansen voor soortenrijke bossen langs de rivier, het blijkt dat hier vroeger veel meer bos aanwezig was. Vooral in het gebied ten zuiden van de N229 tussen Cothen en Werkhoven worden hier mogelijkheden gezien.

Lidl De Heul (Lidl Vastgoedontwikkeling)

In maart horen we van de plannen van de gemeente en Lidl Vastgoedontwikkeling over de herontwikkeling van het winkelcentrum De Heul en omgeving. Er komt een meedenkgroep waar we ons voor opgeven. Hierop ontvangen we bericht dat de gemeente liever 1-1 met ons gaat overleggen, de meedenkgroep is vooral voor winkeliers en omwonenden.

Begin juli is het eerste gesprek. Wij hebben de schetsen intussen gevonden en zijn behoorlijk geschrokken. Er verdwijnt veel groen en er komt een zeer fors aantal parkeervakken rondom de gebouwen, waardoor de verharding in de omgeving behoorlijk toeneemt. En dat in een tijd waarin we uit alle macht maatregelen moeten nemen om klimaatadaptief te worden, de biodiversiteit te vergroten en er een gezonde woonomgeving van te maken.

De gemeente legt uit dat er afspraken liggen, er veel geld wordt verloren op de aankoop van de grond aan de Hoogstraat en de winkeloppervlakte vast ligt; ook moet een zo groot mogelijk aantal woningen worden gebouwd. De parkeernorm doet vervolgens de rest, die zorgt voor 278 plekken, waarvan 28 aan de overkant op het terrein van de voormalige St. Jozefschool. Wij vinden het onbegrijpelijk dat het plan op deze manier doorgaat en sturen in augustus een brief naar de gemeenteraad. Deze wordt opgepakt door de pers en er verschijnen stukken in de krant.

Op 22 september spreken we in bij de gemeenteraad, wij willen dat er betere randvoorwaarden worden meegegeven aan ontwikkelaars en dat de verstening moet stoppen. Eind september zitten we weer om tafel, hier en daar kan er wellicht nog wat worden aangepast maar de grote lijnen staan in beton gegoten. We doen suggesties voor wat kleine aanpassingen aan het gebouw en denken mee over de inpassing met het groen (bomen en perken). We verwachten dat de plannen in 2021 definitief worden gemaakt waarna de vergunningen zullen worden aangevraagd. Op onze brief aan de raad van augustus hebben we overigens nooit antwoord gekregen.

Lunenburgerwaard en Sandenburgerwaard (Provincie Utrecht, K3Delta)

In 2020 wordt driftig doorgewerkt aan de herinrichting van de Sandenburgerwaard, tegen het eind van het jaar zijn de werkzaamheden grotendeels afgerond. Het terrein ziet er industrieel uit, een grote zandvlakte met hier en daar wat kleine verhogingen en geulen. Wij hebben geen informatie hoe de vegetatie hier moet komen, maar vermoeden dat de natuur hier een handje op weg wordt geholpen.

Het deel dat uitgevoerd wordt van het natuurontwikkelingsproject Lunenburgerwaard wordt in 2020 kleiner door de koppeling met het project Sterke Lekdijk en het niet vergunnen van een aantal planonderdelen zoals het afplaggen van een agrarisch perceel en bosontwikkeling vanwege de

gevolgen voor het dijkproject. Vanaf het begin zijn het gebied langs het Inundatiekanaal, de hele dijkzone en het recreatieve gedeelte van de Gravenbol buiten de plannen gehouden. Er zijn natuuronderzoeken gedaan en eind 2020 is het definitieve plan gereed. Wij hebben vergaderingen met de provincie en het Utrechts Landschap over de inrichting. Terugkijkend naar de eerste ambities is wat er nu op tafel ligt mager. Voor de westelijke punt van de Gravenbol zijn

wel goede plannen zoals een plas-dras zone, het ontstienen van de oevers en aanvullen van weggeslagen stranden. Ook is extensieve recreatie op de oever van Gravenbol door waterrecreanten op enkele plekken toegevoegd.

Hoe het verder gaat in dit gebied is afhankelijk van verschillende partijen: wat is er nog mogelijk in de dijkzone (HDSR), komt er wel of geen stadsstrand (zie verderop in dit verslag) en wat gebeurt er met de recreatie op de Gravenbol en afronding van de natuurontwikkeling in de Lunenburgerwaard en Gravenbol. Wij hopen dat al deze plannen in samenhang zullen worden bekeken en ontwikkeld, de provincie lijkt het met ons eens te zijn en spreekt al over het aanstellen van een gebiedsregisseur.

Museum Markt 24 (Gemeente Wijk bij Duurstede)

De omgevingsvergunning voor de verbouwing van het oude stadhuis aan de Markt wordt in september gepubliceerd. Dit is een dossier waarover de meningen, ook in de politiek, behoorlijk verdeeld zijn. De tegenstanders van de verbouwing zijn vooral bezorgd over de mogelijke aantasting

van het monumentale pand en uit de hand lopende kosten, voorstanders zien vooral een meerwaarde voor onze toeristische ambities.

Wij maken ons vooral zorgen om de vleermuizen, die eerder al zorgden voor extra onderzoek. Uit de plannen blijkt dat de vleermuizen een onderkomen zullen vinden in een zolder pal onder het carillon en wij vroegen ons af of dat geen problemen zou geven. We nemen contact op met een deskundige die ons verzekert dat dit niet het geval is. Op andere plekken, bijvoorbeeld een kerktoeren in Amersfoort, zitten vleermuizen ook zonder problemen naast de klokken. Voor ons dus een reden om geen zienswijze in te dienen.

Omgevingsvergunningen (Gemeente Wijk bij Duurstede)

We proberen alle vergunningaanvragen te beoordelen die gevolgen kunnen hebben voor het groen, het landschap, de natuur of het milieu. Daarnaast gaan we met ingang van 2020 ook de activiteitenbesluiten bekijken, vaak uitbreidingen bij bedrijven. Voor zaken die vallen onder het activiteitenbesluit is geen vergunningaanvraag nodig, een melding volstaat. Via www.overheid.nl krijgen we een seintje als er zaken spelen in onze omgeving.

We bekijken 30 bekendmakingen in detail en vragen stukken op, de meeste aanvragen komen uit het buitengebied. Het aantal gekapte bomen loopt verder op, soms door uitbreidingsplannen en soms als resultaat van de veiligheidsinspecties die periodiek worden gehouden. Af en toe dienen we een zienswijze in, soms spreken we in bij de gemeenteraad en soms sturen we brieven aan de raadsleden en het college. Het meest maken we ons zorgen over de vergaande verstening in de kern Wijk bij Duurstede.

Nieuw is dat we in een eerste zaak een overeenkomst hebben opgesteld waarmee afspraken tussen ons en een derde partij formeel worden vastgelegd. Dit werkt soms beter dan via een zienswijze proberen dingen voor elkaar te krijgen. Uiteraard gaan overeenkomsten altijd langs het bestuur.

Omgevingsvisie en verordening provincie (Provincie Utrecht)

Ook de provincie moet een omgevingsvisie opstellen die tussen die van het rijk en die van de gemeenten in staat. De provinciale omgevingsvisie en verordening is belangrijk omdat daarin wel of geen ruimte wordt geboden voor industrieterreinen, woningbouw en wegeaanleg. Ook is de provincie het bevoegd gezag op het gebied van de natuurbescherming.

De Natuur- en Milieufederatie Utrecht organiseert in oktober een bijeenkomst voor natuurverenigingen uit de provincie om uitleg te geven wat er in de visie staat en wat dit concreet gaat betekenen. Wij besluiten een zienswijze in te dienen, naar later blijkt doen 173 organisaties en particulieren dat. Wij vragen vooral aandacht voor de natuurgebieden, de Groene Contour, de kleine landschapselementen en het Langbroekerweteringgebied. In de eerste maanden 2021 moet de definitieve visie en verordening worden vastgesteld om op 1 april 2021 in werking te kunnen treden.

Omgevingsvisie stedelijk gebied (Gemeente Wijk bij Duurstede)

De ontwikkeling van de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied gaat in 2020 verder. We doen op twee manieren mee, als stakeholder en als inwoner van de gemeente. Voor zowel de stakeholders en de inwoners zijn er bijeenkomsten, soms virtueel en ook wordt informatie opgehaald via enquêtes en gesprekken op straat. Over de visie op hoofdlijnen schrijven we eind oktober een brief met

suggesties, deze worden grotendeels overgenomen. We zien de visie groeien van de eerste schets tot het concept, dat begin 2021 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Inwoners in alle drie de kernen benoemen groen en landschap als zeer belangrijk voor de toekomst, daar zijn we uiteraard blij mee. Naar onze mening is door het volgen van een goed en professioneel begeleid proces een visie ontstaan die echt aanvoelt als een stuk van de inwoners van de gemeente.

Toch hebben we ook zorgen, bijvoorbeeld over de recreatie op en langs de Kromme Rijn, het pakken van kansen voor de biodiversiteit of we nu echt wel natuurinclusief met voldoende groen gaan bouwen en ontwikkelen. Alle mooie ambities moeten natuurlijk nog wel worden waargemaakt.

Openbare verlichting (Gemeente Wijk bij Duurstede)

In mei krijgen we een uitnodiging om mee te denken over de openbare verlichting, we doen mee aan een interview. Het contract met beheerder CityTec loopt af en de gemeente wil input hoe het verder moet. Het gaat daarbij over hoeveel verlichting we willen, of we versneld overgaan op ledlampen en of we iets kunnen en willen met het smartcity concept (intelligente verlichting gecombineerd met allerlei andere functies).

In juni komt het concept beleidsplan in de gemeenteraad. Uiteindelijk wordt gekozen voor het basis-scenario en komt er een onderzoek naar wat daar bovenop eventueel nog extra zou kunnen. Wij hebben vooral gepleit voor minder en diervriendelijke verlichting, dat zal met de gemaakte keuzes uit kostenoverwegingen helaas maar beperkt worden uitgevoerd.

Parkeren Walplantsoen (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Bij de herinrichting van de Markt is met ondernemers afgesproken dat de verloren gegane parkeerplaatsen zullen worden gecompenseerd. Over nut en noodzaak daarvan en aantallen plekken verschillen de meningen, een onderzoek van Schil met Pit toont aan dat er nauwelijks een parkeerprobleem bestaat en dat bijvoorbeeld op het terrein rond de katholieke kerk, in eigendom van de gemeente, aanvullende ruimte gevonden kan worden.

In januari volgt een hoorzitting in de gemeenteraad waar we bij aanschuiven. Het college houdt onverkort vast aan de op dat moment al gesloten huurovereenkomst voor 20 jaar met HDSR, ook moet het ter discussie stellen van parkeerruimte stoppen want onze winkeliers klagen. Toegezegd wordt toch nog een onderzoek te doen naar alternatieven voor vergunninghouders, maar daar wordt niets meer over vernomen. Vlak voor de zomer wordt de parkeerplaats ingericht, weer een stukje groen van de Groene Kaart verdwenen en ons Unesco-werelderfgoed verstopt achter blik.

Schalkwijker Buitenwaard (K3Delta)

In het westelijke deel van de uiterwaarden van de Lek ligt de Schalkwijker Buitenwaard, deels op grondgebied van de gemeente Houten. Eind 2018 waren we aanwezig op een inloopmiddag, het

project van kleiwinning en natuurontwikkeling gaat in 2020 verder. Er zijn allerlei onderzoeken uitgevoerd en gesprekken met organisaties en grondeigenaren hebben een plan opgeleverd dat nu op tafel ligt. Het is de bedoeling om van west naar oost klei te gaan winnen, waarna het gebied als natuur wordt ingericht. Het beheer zal worden uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

Wij vinden het vooral jammer en een gemiste kans dat het deel van de uiterwaard op het grondgebied van de gemeente Wijk bij Duurstede nog niet kan worden meegenomen, daarmee zouden we een mooi lint van natuur kunnen maken. Helaas ontbreekt een stuk van 30 ha dat nog niet kan worden aangekocht. We hopen dat dit in de loop van het project, waarvan de uitvoering in totaal tussen de 7 en 10 jaar gaat duren, alsnog mogelijk wordt.

Stadsstrand Dorestrand

Al in augustus 2019 horen we van een initiatief van 3 inwoners om naast het Inundatiekanaal een stadsstrand te gaan maken. Hier zouden vooral Wijkenaren op warme dagen moeten kunnen afkoelen in de rivier en een stukje wandelen langs het water. In mei 2020 zitten we met een aantal partijen om tafel. De schetsen van de inrichting zijn al goed uitgewerkt, ook wordt nagedacht over een draagvlakonderzoek onder de bevolking.

Wij menen dat we vooral moeten leren van de ervaring van Wijk Nog Leuker die gedurende 5 jaar het beheer op de Gravenbol heeft uitgevoerd. Vooral het vragen en verkrijgen van vergunningen bij instanties kan lastig zijn; ook het beheer, toezicht en handhaving moet goed worden geregeld, vooral omdat het strand zeer toegankelijk en dicht bij de stad komt. Ook zal een sluitende begroting moeten worden opgesteld. Misschien zijn er kansen om aan te haken bij de maatschappelijke compensatie van het project de Bosscherwaarden mocht dit doorgang vinden.

Sterke Lekdijk (HDSR)

In juni komt het waterschap met het voorkeursalternatief, hierin gaat het vooral over de waterveiligheidsopgave. De koppelkansen en andere wensen zijn nog niet meegenomen, deze komen later in het project aan bod. Daardoor lijkt dat er nog van alles mogelijk is.

Het project dijkversterking raakte steeds meer verweven met project Lunenburgerwaard, de natuurontwikkeling is nu een koppelkans geworden van de dijkversterking. We dringen aan op het daadwerkelijk meewerken aan de geplande natuurontwikkeling in dit gebied, bijvoorbeeld door het afplaggen van het agrarische perceel, de bosvorming en de aanleg van natte moeraszones, ook al zijn deze onderdelen van het plan niet vergund door de HDSR.

Het voorkeursalternatief is vastgesteld, waarbij naast de waterveiligheid een nieuw dijkprofiel is gekozen voor een fietsstraat om de verkeersveiligheid te vergroten. Toch is nog niet duidelijk welke koppelkansen in de uitwerking van het plan opgenomen worden. Wij dringen aan op een passende beoordeling zodat duidelijk wordt wat er allemaal wel en niet kan als gevolg van negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden (alle uiterwaarden tussen Amerongen en Wijk), bijvoorbeeld het wel of niet wandelen en fietsen onderlangs de dijk en kort langs de natuurrijke kleiputjes. De natuureffecten worden echter pas bepaald als het ontwerp is uitgewerkt.

Wij worden ook nog benaderd door een bewonerscollectief dat zich gaat verzetten tegen de onteigeningen die HDSR in de dijkzone wil gaan uitvoeren. Het blijkt dat op het tracé tussen Amerongen en Wijk bij Duurstede de meeste gronden al in het bezit zijn van het waterschap, zodat deze kwestie hier minder speelt. Aan het eind van het jaar worden we gevraagd mee te doen aan een interview voor het blad van de Unie van Waterschappen, dat doen we uiteraard.

Stuurgroep Kromme Rijnlandschap

Vanuit het groenberaad nemen we deel aan de werkgroep van de Stuurgroep Kromme Rijnlandschap. De SKR heeft een adviserende rol bij landschappelijke inrichtingen en inpassingen en het beheer in het buitengebied van Wijk bij Duurstede en 4 andere gemeenten,

Meestal wordt er 2x per jaar overlegd. In 2020 is onder andere gesproken over over de besteding van de extra subsidie van de provincie voor kleine landschapselementen in 2020 en 2021, over de actualisatie van het LOP (10 jaar oud en deels niet meer actueel) en de relatie met de regionale visie 'Ontwikkelbeeld Groen en Landschap' (5de pijler U16 = 16 gemeenten) en over de vele uren die de landschapscoördinator kwijt is aan landschapsadviestaken ten koste van uitvoeringstaken. Voor de extra subsidie hebben we een lijst met suggesties voor aanleg en herstel kleine landschapselementen aangedragen op grond van onze inventarisaties. De uitvoering is nog niet gelukt.

Visie Rivierfront (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Al in 2007 gaf de VNMW input op de conceptversie van de visie Rivierfront, die in april 2008 door de gemeenteraad werd vastgesteld en later aangescherpt na een haalbaarheidsstudie van Arcadis in december 2011. In de visie staat dat de gemeente zich meer moet richten op de rivier, de uiterwaarden als natuurgebied worden ingericht, de recreatie dicht bij de stad wordt gerealiseerd en de haven het levendige knooppunt wordt aan de rivier.

Regelmatig komt de visie voorbij in raadsvergaderingen, soms wordt hij ter discussie gesteld. Het is natuurlijk ook een mooi vergezicht. In december wordt er een voorbespreking gehouden in de gemeenteraad waarvoor wij en nog 4 andere partijen worden uitgenodigd; helaas blijkt het Utrechts Landschap verhinderd. In een notitie schrijven we op welke recreatie er nu al is in de Lunenburgerwaard en welke gevolgen dit heeft voor de natuur. Tijdens de voorbespreking doen we een oproep om in een werkatelier te zoeken naar gezamenlijke wensen, waarbij de kaders die er zijn vanuit wet- en regelgeving vooraf duidelijk moeten worden meegegeven. Veel partijen zijn het hiermee eens en we zijn benieuwd naar het vervolg.

Volkstuinen (Gemeente Wijk bij Duurstede)

Als onderdeel van het plan van de verhuizing van de Lidl aan de Hoogstraat naar De Heul moeten de volkstuinen naast de Jumbo aan de Langbroekseweg worden verplaatst, de Jumbo gaat daar uitbreiden om de verloren vierkante meters van De Heul te compenseren. De gemeente wil de tuinen verplaatsen naar de akker naast de vlechtheg aan de overkant van de weg, die een aantal jaren in beheer is geweest van het Utrechts Landschap. Hier is een aantal jaren wintertarwe op verbouwd.

In juli hebben we op locatie een eerste overleg met de moestuinvereniging, de

landschapscoördinator en de gemeente. We zijn het al snel eens en in augustus bespreken we de tweede schets op het gemeentehuis. Wij kijken vooral naar de soortenkeus bij de struiken die om de locatie aangelegd wordt, de compensatie in de vorm van het aanplanten van bomen langs de Langbroekseweg en het opknappen en afmaken van de vlechtheg. In december zien we een omgevingsvergunning voorbij komen voor het oprichten van bouwwerken en het afwijken van het bestemmingsplan. De afspraken die we

met de gemeente hebben gemaakt kunnen we echter niet terugvinden. Hier moeten we begin 2021 nog eens goed naar kijken.

Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest)

Nu de kanskaart en randvoorwaarden voor zonnevelden in 2019 zijn vastgesteld is het wachten op initiatiefnemers die velden willen aanleggen. Er zijn uiteindelijk vier initiatiefnemers die plannen mogen ontwikkelen, aan het eind van 2020 valt BHM Solar af die geen draagvlak ziet voor het plan aan de Groenewoudseweg. Misschien dat er nu een zonneveld komt naast industrieterrein Broekweg.

Met Sunvest hebben we al eerder gesproken, zij ontwikkelen ook het plan aan de Trechtweg in Cothen. Voor het plan in Wijkerbroek hebben we in mei een eerste afspraak. We zien interessante elementen als wintervoedselveldjes en een recreatief wandelpad tussen de velden. Wij zien graag ook nog iets van een natuurvriendelijke oever en hier en daar een poel om de biodiversiteit wat op te krikken.

In november hebben we weer contact. We kijken in detail naar de soortenkeus in de struikenrij rond het park en doen een suggestie om wat bomen te planten. Het blijkt dat bij het beheer schapen zullen worden ingezet van een lokale agrariër, daar hebben we wat vraagtekens bij. De kwaliteit van het beheer van de paden en gronden onder de panelen is zeer bepalend voor de meerwaarde voor de biodiversiteit die je kunt behalen. Nadat we met LC Energy tot overeenkomst zijn gekomen over een ecologische aansturing van het beheer neemt Sunvest het op zich om dit te gaan onderzoeken

voor alle zonnevelden die in de gemeente aangelegd gaan worden, een heel mooi resultaat. Eind 2020 is de vergunning voor dit park nog niet aangevraagd.

Zonnepark Wijkerbroek Oost en West (LC Energy)

Met LC Energy hebben we al in 2019 contact, zij gaan verder met de ontwikkeling van hun plan Wijkerbroek dat in twee gedeeltes uiteen valt: oost en west. Op aanwijzing van de gemeente moet er wat betreft landschappelijke inpassing worden samengewerkt met Sunvest, die zonnevelden gaat aanleggen op naastgelegen percelen. In januari volgt een gezamenlijk overleg met HDSR over de aanleg van natuurvriendelijke oevers en een gesprek met de gemeente over archeologie. Het blijkt dat op een van de percelen een archeologisch monument ligt, deels onder het talud in de Romeinenbaan van de brug over het ARK.

De vergunningen worden aan het eind van het jaar aangevraagd. Op dat moment hebben we nog gesprekken over chemische onkruidbestrijding en de ecologische aansturing van het beheer, dat door een van de landeigenaren uitgevoerd zal worden. We besluiten geen zienswijze in te dienen maar een overeenkomst met daarin afspraken op te stellen en door beide partijen, de VNMW en LC Energy, te laten ondertekenen. Op de zonnevelden van LC Energy zullen een aantal interessante experimenten worden uitgevoerd, waaronder het telen van peren onder zonnepanelen (FieldLab) en een onderzoek naar de effecten van zonnepanelen op de kwaliteit van de bodem (SolarEcoPlus).

Zonnepark Wijkersloot (Blue Bear Energy)

Met de initiatiefnemer van het zonnepark Wijkersloot hebben we maar 1 overleg in juli nodig om mooie afspraken te maken. Ok hier vooral over soortenkeus en beheer, maar ook over maatregelen om te voorkomen dat de waterhuishouding in de bodem niet teveel wordt verstoord. In de vergunningaanvraag die aan het eind van het jaar wordt gepubliceerd zien we onze suggesties vrijwel geheel 1-1 terug, knippen en plakken.

De werkgroep Groenberaad:

Sonja Fris

Linda Horst

Evert van Leeuwen

Henny Olthof

Bonne van der Veen

Frans Vera

Werkgroep heemtuin --- door meerdere vrijwilligers van de heemtuin

Begin **januari** werkten de heemtuinvrijwilligers samen met de buitenploeg van de gemeente en de werkgroep "Landschapsbeheer" (de Knotploeg). De knotploeg heeft weer een knotwilg geknot zodat bezoekers de verschillende stadia langs onze meander zien. Ook een derde van de Wilgengriend is weer teruggezet Twee mensen van de Knotploeg hebben ook weer een derde van de Wilgengriend teruggezet, geschoond en bij geplant. De revitalisering van de Griend doen we als VNMW/IVN zelf. Als laatste is, door de buitenploeg van de gemeente het bosplantsoen aan de kant van het landhuis gedund.

In **februari** stond de Stinzenhoek te stralen! Na de eerste sneeuwklonks en crocussen kwam het geel van de narcissen er bij en daarna het blauw van de Sterhyacinth

Begin **maart** was er een enorme hoeveelheid aan water gevallen. De grond is heel erg nat en het nat hooiland stond onder water. Maar op een zonnige dag kon er goed in de kruidentuin worden. Onkruid, gras en paardenbloemrozetten werden verwijderd evenals dode stengels. De rozen zijn voorzichtig gesnoeid.

Half maart is de akker ingezaaid met wintergranen. Eerder was het steeds te nat om dat te doen. Vanwege het coronavirus hebben we vanaf half maart op 1,5 meter afstand van elkaar gewerkt.

In **april** kon er niet meer met de hele groep tegelijk in de heemtuin worden gewerkt. Maar het onderhoud moest wel voortgezet worden. Ieder zocht zelf een karweitje, ging dat op een willekeurig tijdstip doen en liet daarna aan de anderen weten, wat er gedaan was.

Het werk in de kruidentuin moest in elk geval doorgaan omdat anders onkruid de overhand zou krijgen. Lex probeerde met de waterpomp de vers ingezaaide akker nat te houden. In het Elzenbroekbos werd de oever weer vrij van onkruid gehouden om de mooie zegges en de andere planten een ruime kans te geven. Intussen stonden de perenbomen in onze boomgaard in bloei en begint ook het fluitenkruid zich behoorlijk te laten zien.

In **juni** hebben we weer eens met alle vrijwilligers tegelijk afgesproken. Eerst werd tijdens een ronde door heemtuin, perenboomgaard en elzenbroekbos de stand van zaken besproken.

Nadat het geregend had, stond alles er frisser bij. “Het onkruid in de kruidentuin is goed onder controle. De vorig jaar nieuw aangeplante haagjes doen het goed. De verschillende rozen beginnen mooi te bloemen en de aardbeitjes eronder zijn heel smakelijk. De zaden van de verplante wede zijn leuk om te zien. De verfbrem bloeit mooi geel. De engelwortel staat heel indrukwekkend te wezen met zijn grote schermen”. Zo beschreef Karin de stand van zaken in juni.

In het nat hooiland bloeiden ratelaar, knikkend nagelkruid en echte koekoeksbloem. En de akker zag er (ondanks de droogte) leuk uit met vooral aan de rand haver, klapprozen, bolderik, herik en op het middenstuk vooral veel kamille en kaardenbollen op de bloemenheuvel.

In **juli** kwam Jos als nieuwe vrijwilliger de groep versterken. Jos legt zich met name toe op het netjes onderhouden van de hagen.

In de kruidentuin werden hoge omvallende kruiden opgebonden, afstervende stengels van de wede afgeknipt, onkruid gewied, de heggetjes bijgewerkt en de aarde met een drietand rul gemaakt. Beemdooievaarsbek stond volop te bloeien en daarboven uit staken de witte schermen van de inlandse berenklaauw. In de ruigte bloeiden de ruigklokjes en aan de rand een aantal akkerklokjes. Ook het Koninginnekruid (Leverkruid) stond volop in bloei. Het nat hooiland zag geel van de moerasrolklaver en de grote wederik stond op uitkomen.

In **augustus** heeft Jos, nadat hij alle hagen had gesnoeid, de klimop weg gehaald bij de meidoornhagen. Ook de heggetjes in de kruidentuin, die zich goed ontwikkelden, zijn door Jos gesnoeid.

Anderen verwijderden het onkruid uit de kruidentuin.

Er waren nog twee kleine uitlopers van de Japanse Duizendknoop.

Het werd duidelijk nazomer, de meeste planten hadden zaden. Het boerenwormkruid bloeide nog geel. Op de bloemenheuvel stonden veel kaardenbollen en waren de schermen met zaden van de inlandse berenklaauw te zien. Die hoeft niet bestreden te worden zoals z'n grote broer.

Na afloop van de werkzaamheden werd er aan de picknicktafel op gepaste afstand koffie gedronken.

In **september** heeft de gemeente gemaaid, waarna we het gemaaide groen even lieten liggen. Daarna is het hooi bij elkaar geharkt en afgevoerd.

De werkgroep maait niet zelf; dat doet een aannemer in opdracht van de gemeente. Voor het beheer van de Heemtuin moet de stand van de flora leidend zijn in wanneer er gemaaid moet worden en niet de beschikbaarheid van de aannemer. Dit voorjaar was nieuw voor ons: toen alles nog vol in bloei stond, er nog vrijwel niets zaad gezet had, werd de eerste maaibeurt voorgesteld. Toen ons dat verbaasde, werd de tweede week van juli als andere mogelijkheid gegeven. In het najaar is vaak de tweede maaibeurt, maar sinds juli is er vrijwel niets in tweede bloei geschoten; het was ook veel te laat geworden.

Het zou veel beter zijn als we het maaien door een eigen werkgroep kunnen laten doen. Na een oproep in Wijks Nieuws leek dat kans van slagen te krijgen. Er zijn meerdere gebieden binnen de gemeente die ecologisch beheerd zouden moeten worden en waarvoor het maaien met de zeis een uitkomst zou zijn. Helaas lukt het nog niet om een werkgroep op te leiden.

De Heemtuin is mooi, omdat we altijd delen laten staan die soorten hebben die laat bloeien, zoals Beemdooievaarsbek, Ruig klokje en Blaassilene. Ook de Poel met Zegge en Moerasspirea en het hele Nat hooiland zorgen dan voor groen en bloemen.

Jos bleef bezig de heg op te schonen van braam, hедера, liguster, brandnetel en andere ongewenste planten. Anne verwijderde onkruid uit de kruidentuin en ook overtollige grasgroei op de muur.

Hennie zorgde dat de door ons gewenste planten in het Elzenbroekbos weer de ruimte hadden. Droogte of niet - de heemtuin staat er toch wel groen bij.

Begin **oktober** zag het er regenachtig uit maar gelukkig viel het op de afgesproken werkdag mee. Agatha en Hennie hebben het opschot bij de peren weggehaald terwijl Jos doorging met het verwijderen van de ondergroei bij de heg. En Conny haalde op meerdere plaatsen overtollig groen weg. En Jetty maakte in de kruidtuin drie vakken bijna onkruidvrij. Het zaad van de door ons geplante plantjes was weer tot ontwikkeling gekomen. Alsof het voorjaar was.

Later in oktober werden de uitlopers van het afgezaagde (bol)boompje bij de akker weggehaald, werden de overhangende takken van de struiken bij het nat hooiland weggehaald, de leempaadjes werden grasvrij gemaakt en uit de kruidtuin werd het onkruid weer verwijderd.

In het elzenbroekbos zijn alle zaailingen, die al bijna struiken waren, weggesnoeid, zodat er weer wat meer licht op de grond van het Elzenbroekbos en de kruidlaag zich goed kan ontwikkelen. Een solitaire Vlier handhaven we; die hoort in deze biotoop thuis.

De graanakker werd door de gemeente zaaiklaar gemaakt. De bovenlaag werd tot 40 cm losgemaakt zodat het water er niet op bleef staan. Enkele weken later hebben we de akker ingezaaid.

In **december** is net blad van het natte hooiland en de stinzenhoek afgevoerd. Ook de paadjes zijn zoveel mogelijk bladvrij gemaakt.

In de kruidtuin is de indeling wat veranderd. Enkele van de snel groeiende rozen zijn van het centrum van de kruidtuin verplaatst naar de buitenzijde van de muur. Op die nieuwe plek hebben de rozen de ruimte zich uit te strekken over de muur.

In het jaar 2020 zijn er uiteindelijk 250 uren besteed aan het werk in de heemtuin zelf en aan organisatie door coördinator Lex Kramer en door Agatha Gravemaker, Anne van der Velden, Conny Eweg, Hennie Hadderingh, Jettie van Helsdingen, Jos Nollet en Karin Menken.

Hiernaast 5 van de vrijwilligers op 9 maart 2020, toen dit nog mocht!!!

Werkgroep landschapsbeheer – door Hennie Hadderingh en Veronique Regout

Organisatie naast Hennie als coördinator: Linda, Aad, Paul, Veronique en Sjaak.

Voorjaar

Zoals altijd waren we op de eerste zaterdag van het nieuwe jaar op Landgoed De Snel bij de familie Bakker aan de Bovenwijkerweg met een grote opkomst van 32 vrijwilligers. Onder die vrijwilligers bevond zich ook Iris Meerts, onze nieuwe burgemeester, die op onze uitnodiging samen met wethouder Hans Marchal verscheen. Ze wist van aanpakken, maar dronk aan het eind van de ochtend ook graag een glaasje glühwein mee. Deze ochtend leverde een nat pak op, Klaas-Jan belandde uit de boom in de sloot. Gelukkig had de gastvrouw meteen droge kleren voor hem.

Later in januari waren we aan de Landscheidingsweg bij de familie De Vries waar we totaal 15 wilgen hebben geknot en 11 wilgen hebben opgeschoond. Tussentijds koffie met koeken en aan het eind 2 soorten soep en broodjes met divers broodbeleg, genuttigd in een comfortabel tuinhuis.

Ook werkten we in januari in de heemtuin en hebben we het eerste deel van de Broekhuizerstraat opgeschoond.

Eind januari was het tijd voor de knotwilgen van de familie Muis aan de Langbroekerdijk waar 19 wilgen geknot moesten worden. Veel bomen hellen over de brede sloot. Dat resulteerde in de tweede drenkeling van het seizoen, Sjaak. Hij kon gelukkig meteen gebruik maken van een warme douche ter plekke. De verzorging was weer prima met koffie/thee en soep met stokbroodjes. Annemieke had eigen gemaakte appeltaart meegebracht.

In februari werd er geknot langs het Vikinghofterrein. Voor een vlotte afwerking werd van de motorzaag gebruik gemaakt. De eigen vrijwilligers zorgden voor koffie en soep. Er werden veel takken opgehaald voor de Natuurspeelweide in Cothen.

Ook kwamen in februari de leerlingen van de Werkschuit weer mee knotten op Het Lange Broek. De meesten werkten goed. Sommigen waren wel wat langdurig weg voor toiletbezoek, anderen waren erg enthousiast over de slootjes aan het springen, dwaalden af in het veld of speelden met de honden. Maar iedereen was best tevreden.

De afsluiting van het seizoen voor het A team was op 7 maart aan de Aalswaard. In verband met het Coronavirus werden er half maart beperkingen opgelegd. Op 17 maart hebben we bij de Steenen Brug nog met 10 personen op twee adressen geknot met in achtneming van de 1,5 m afstand tot elkaar. Helaas kon ook de Maatschappelijke Stage (MAS) van het Revius niet doorgaan.

In het voorjaar zijn in 881 uren 241 wilgen geknot. Knotten en enkele andere activiteiten, zoals het opschonen van de Broekhuizerstraat, de heemtuin en de griend op Sandenburg vroegen 113 werkuren. Daarnaast zijn 29 uren aan de organisatie besteed. Van de 56 vrijwilligers op de lijst waren er in het voorjaar 44 actief. Het aantal deelnemers op de zaterdag was gemiddeld 27, op de door-de-weekse dagen deden gemiddeld 8 vrijwilligers mee.

Zomer

Dat de strenge maatregelen tot juni bleven bestaan was voor ons geen probleem, aangezien het knotseizoen voorbij was.

In de zomermaanden was er overleg met de gemeente en met Staatsbosbeheer. En met boomeigenaren, bekende en nieuwe adressen o.a. aan de Langbroekerdijk, bij burens van John en Caroline die onze kar onderdak verlenen. En uiteraard ook een onderling overleg van het organiserende groepje. Op die manier was voor de start van het knotseizoen het rooster weer helemaal geregeld.

Vanaf half juni gingen we heggen snoeien, in de Geer, in Cothen en in de Noorderwaard. In augustus/september werden de stammen van de gemeentewilgen in het buitengebied opgeschoond en werden klompenpaden gemaaid.

In de zomer is er op 9 dagen totaal 206 uren gewerkt door 12 verschillende vrijwilligers met 6- à 7 personen per keer.

Najaar

Vanaf de start van het seizoen hadden we ons te houden aan de Corona maatregelen. Afstand houden tot elkaar en niet gezamenlijk koffiedrinken. Iedereen moest z'n eigen consumptie meebrengen. Naast de regels van de overheid hadden we houvast aan het protocol van het Landschap Erfgoed Utrecht.

Het rooster was dan wel helemaal geregeld, maar in de loop van het seizoen bleek dat moeilijk te handhaven.

Eerst zag het er naar uit dat we maar met maximaal 4 personen mochten werken, maar later bleek dat als we voor het doel van onze vereniging bezig waren, we met meer vrijwilligers mochten werken.

Op onze eerste locatie was het afstand houden geen probleem. Verspreid op een groot perceel van de familie Van Laar tussen Langbroekerdijk en Gooijerdijk waren zo'n 35 wilgen te knotten die lang niet gesnoeid waren. Maar met de motorzaag er bij was de klus in 3 dagen geklaard.

Na het verscherpen van de maatregelen mochten er maar 2 personen tegelijk buiten zijn. We besloten alleen op locaties te knotten, waar de materiaalwagen kon blijven staan en we vaker, maar met minder mensen konden werken.

Op Het Lange Broek bleef de kar op het erf staan en daar zijn we dagelijks gaan knotten, eerst in 2-tallen, later met weer wat meer vrijwilligers tegelijk. Met de inzet van totaal 16 vrijwilligers zijn op 18 dagen 102 wilgen geknot.

Daarna werden op 3 dagen de wilgen van de familie Buijs om en om geknot. Op de twee locaties met per keer 8 à 10 personen. Met een vergelijkbaar aantal knotters zijn ook de wilgen van familie De Vries gesnoeid. Dit keer helaas met eigen consumpties en niet met de heerlijke broodjes die we daar aan het begin van het jaar kregen.

De wilgen langs de Kromme Rijn, van de familie Van Leeuwen, werden op 10 december geknot. Naar later bleek onze laatste klus van 2020.

Op 14 december werden de maatregelen weer zodanig strenger dat er in de rest van het jaar niet meer gewerkt kon worden.

In het najaar waren er geen A of B teamdagen meer. Totaal waren er 32 mensen van de lijst actief. In 610 uren zijn 219 bomen geknot. Aan de organisatie zijn 24 uren besteed en op de griend zijn nog 52 uren volgemaakt.

De totalen voor 2020: 46 vrijwilligers waren op minstens 1 dag actief, daarvan waren er 4 op meer dan 20 dagen actief.

Aan de werkzaamheden plus organisatie zijn 1915 uren besteed en er zijn 460 wilgen geknot.

Werkgroep Natuureducatie --- door Gonny Olthof en Aukje Boer

In het jaarverslag 2019 vertelden we over de plannen voor een vergaande samenwerking met Natuurlijk heel leuk, De Wijkse Moestuin en Kinderboerderij De Vliert. Samen wilden we een aanbod van natuuractiviteiten ontwikkelen voor kinderen en jeugd. Zo ontstond het idee voor een Groene Kidsclub, die wekelijks bij elkaar zou komen en een gezamenlijke activiteitenkalender met natuuractiviteiten voor kinderen. Activiteiten die worden uitgevoerd door Natuurlijk heel leuk en waarbij de samenwerkende partners hun expertise zouden inbrengen en hand en spandiensten zouden verrichten. Kinderen die lid worden van de Groene Kidsclub worden ook ingeschreven als jeugdlid bij onze vereniging. Zo slaan we dus twee vliegen in één klap: natuureducatie krijgt weer een prominente plak en de VNMW krijgt jeugdeden. Een ontwikkeling om naar uit te kijken!

Het jaar 2020 moest het jaar worden waarin de samenwerking verder zou worden uitgerold en de werving voor de activiteiten stevig zou worden ingezet. Op 31 januari 2020 waren nog alle ingrediënten voor succes aanwezig. Op een feestelijke bijeenkomst in de kinderboerderij gaf Wethouder Wil Kosterman te midden van pers en genodigden het startschot, hielden alle vier de partnerorganisaties een bevolgen verhaal over de gezamenlijke ambities en werden de handtekeningen gezet onder de samenwerkingsovereenkomst. Bij een vuurtje werden marshmallows geroosterd en werd getoast op de mooie toekomst. De aanwezige kinderen waren toen al enthousiast. Niet lang daarna gingen we in lockdown.....

een foto van ditiswijk.

Helaas konden de geplande activiteiten i.v.m. corona niet doorgaan. We hebben nog wel gekeken of er met in acht neming van de maatregelen toch nog wat activiteiten konden worden opgestart. Maar we realiseerden ons ook dat je juist met een nieuw initiatief als de kidsclub extra voorzichtig moet zijn. Een wervingscampagne kun je maar één keer goed doen. Toch is er achter de schermen het afgelopen jaar veel werk verricht door Natuurlijk heel leuk. Er ligt inmiddels een goed uitgewerkt communicatieplan met aanpak en planning van de activiteiten. Onder de noemer "Speel Beleef Geniet" is Natuurlijk heel leuk gestart met de ontwikkeling van meer groene, natuurlijke speelplekken in Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. Als de speelplekken zijn ingericht zal de aandacht meer verschuiven naar het gebruik van de deze plekken en de aanpak van natuuractiviteiten met o.a. onze vereniging.

Een recente ontwikkeling die het vermelden waard is: de gemeente Wijk bij Duurstede heeft zich aangesloten bij ons regionale IVN-programma "Groen doet goed" en heeft aan Natuurlijk heel leuk gevraagd om voor de uitvoering te zorgen. Die opdracht past naadloos bij de uitvoering van de voorgenomen natuureducatie-activiteiten van Natuurlijk heel leuk en haar samenwerkingspartners. Waaronder onze vereniging.

“ Door het creëren van meer speelplekken het organiseren van activiteiten in het groen worden bewoners en hun kinderen uitgenodigd om meer naar buiten te gaan om te spelen, te bewegen, te beleven en te genieten van het groen. Op een aantal landelijke en lokale natuurdagen kunnen kinderen meedoen aan speurtochten, tellingen, natuurspelletjes en creatieve activiteiten. Daarnaast bieden we workshops moestuinieren voor kinderen, begeleiden we het werken in de moestuin of educatieve bezoeken aan de kinderboerderij. We willen zo snel mogelijk starten met een natuurclub voor kinderen met wekelijkse activiteiten. Met als kers op de taart in 2021 een zomervakantieweek vol natuuractiviteiten voor kinderen.

Citaat actieplan Natuurlijk heel leuk

Wanneer het weer kan, willen we de activiteiten toch zo snel mogelijk weer opstarten. Hoe het precies gaat lopen is nog niet bekend. Via Facebook is Natuurlijk heel leuk begonnen om in het kader van Groen doet Goed iedere woensdagmiddag een natuuractiviteit aan te bieden. Eerst online en zodra het mooier weer gaat worden zullen de activiteiten in de natuur plaatsvinden.

De activiteiten die in opdracht van onze vereniging worden georganiseerd, zoals de bomenfeestdag, de slootjesdagen en de nacht van de vleermuis gaan hoe dan ook door. Het moet mogelijk zijn om ook tijdens corona daarvoor een vorm te vinden.

Werkgroep Ongeruimd Wijk--- door Alfred van Kessel en Marijke Molmans

De werkgroep Ongeruimd Wijk bestaat eind 2020 uit 74 deelnemers. Dat betekent een groei met 23 deelnemers in 2020. De vrijwilligers die door het jaar heen een eigen stukje Wijk bij Duurstede vrij houden van zwerfafval rekenen we tot de deelnemers van deze werkgroep. Een groot deel van deze deelnemers is ook lid van de vereniging. De gezamenlijke activiteiten stonden dit jaar door Corona op een laag pitje. Net voordat we de Landelijke Opschoondag in maart zouden uitvoeren, ging Nederland op slot. Wel kunnen we terugkijken op een geslaagde World Cleanup Day. De kernactiviteiten van deze werkgroep zijn natuurlijk de individuele opruimactiviteiten van de deelnemers en die konden gelukkig wel door gaan. In 2020 heeft Marijke Molmans zich aangemeld om de activiteiten van deze werkgroep te helpen organiseren. Tenslotte hebben we regelmatig met de vertegenwoordigers van de gemeente afgestemd over de uitvoering van onze activiteiten én de nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeente omtrent het verminderen van zwerfafval.

De inzet van de deelnemers van deze werkgroep

Vele handen maken licht werk is het gezegde en dat geldt ook voor de aanpak van zwerfvuil. Hoe meer vrijwilligers zich actief inzetten voor een schone leefomgeving, des te groter het resultaat en des te lichter de gevraagde inzet van de individuele vrijwilliger. En een groei van 23 deelnemers in één jaar tijd laat zien dat we onze activiteiten inmiddels goed op de kaart hebben staan. Inwoners die zien dat je met gezamenlijke inzet een mooi resultaat kunt bereiken durven zich nu gemakkelijker aan te sluiten. Met als resultaat dat de woonomgeving in Cothen, Langbroek en Wijk bij Duurstede er schoner bij ligt, in ieder geval wat zwerfvuil betreft. Bovendien is ook het effect op het milieu niet te onderschatten: met name plasticafval dat langere tijd blijft liggen, valt uiteen in microplastics en vervuult de bodem en het drinkwater.

De **Landelijke Opschoondag** hebben we in 2020 op het laatste moment afgeblazen. De lunch was al besteld, maar die hebben we dus ook moeten annuleren.

De **World Cleanup Day** van 19 september kon gelukkig wel doorgaan. Voor de landelijke organisatie van deze dag werken Nederland Schoon en de Plastic Soup Foundation samen. Corona was natuurlijk de wereld nog niet uit, dus daar moesten we goed rekening mee houden. We hebben het maximaal aantal deelnemers beperkt. Rond half tien meldden zich zo'n 30 enthousiaste deelnemers op de gemeentewerf. We hadden stoelen klaar staan met voldoende afstand ertussen. Deze dag hebben we ook in het teken gezet van onze inzet voor het programma Schone Rivieren.

Wethouder Hans Marchal dankte namens de gemeente de deelnemers hartelijk voor hun inzet. Na de koffie heeft hij enthousiast mee gedaan aan de opruimactiviteiten. Hij ging ook in op de invoering van DIFTAR, het per keer betalen voor je restafval. Dit zou op 12 januari 2021 worden ingevoerd, maar dat is opgeschoven naar 1 april 2021. Marchal benadrukte dat er voor de vrijwilligers een oplossing wordt geboden. Zij zullen geen extra kosten gaan maken voor het aanbieden van het ingezamelde zwerfvuil.

Figuur 1 Wethouder Hans Marchal

Figuur 2 Opruimen aan de oevers van de Lek –foto: Hans Dirksen

Na de koffie en introductie gingen de deelnemers in verschillende groepen uiteen. Zo'n 16 deelnemers gingen naar de Lek om eerst van Ruud Waltman uitleg te krijgen over de natuurlijke waarden van het rivierenlandschap. Daarna was het opruimen geblazen aan de oevers van de Lek. Hans Dirksen heeft van deze activiteiten prachtige plaatjes geschoten met zijn drone.

De overige deelnemers gingen binnen de bebouwde kom aan de slag om vooral de gebiedjes onder handen te nemen waarvoor zich nog geen vaste vrijwilligers hebben aangemeld.

En zoals meestal het geval is met dit soort activiteiten, hebben we weer enkele nieuwe vaste deelnemers mogen verwelkomen.

Figuur 3 aan de slag binnen de bebouwde kom

Wijk Schoon Gewoon is de slogan die door de gemeente en onze werkgroep wordt gebruikt om aandacht voor een schone leefomgeving te vragen. Je vind deze boodschap ook terug op afvalbakken en op de auto's van de gemeente.

Onze inzet op de kaart

De deelnemers van de werkgroep hebben een eigen stukje Wijk / Cothen of Langbroek geadopteerd om vrij te houden van zwerfvuil. En al die gebiedjes hebben we ingetekend op de kaart op de website van [Supporter van Schoon](#). Zo kunnen andere inwoners die zich ook bij onze werkgroep willen aansluiten zien voor welke gebieden we nog handjes kunnen gebruiken. Wijk bij Duurstede kleurt steeds groener op deze kaart.

Afstemming met gemeente

Onze activiteiten werden ook in 2020 door de gemeente bekostigd en de gemeente maakt op haar beurt weer gebruik van een bijdrage die hiervoor door Nederland Schoon beschikbaar wordt gesteld. Wethouder Marchal heeft tijdens de World Cleanup Day de waardering voor onze inzet benadrukt. Niet alleen het opruimen van zwerfvuil is nuttig. Met elkaar kunnen we de extra 'ogen en oren' zijn voor de situatie in de woonomgeving. Plekken die meer aandacht vragen dan wat je van een vrijwilliger kunt verwachten, kunnen we melden bij de gemeente. En zo kan door de medewerkers van de gemeente snel worden ingegrepen als dat nodig is.

De coördinatoren voerden regelmatig overleg met de vertegenwoordigers van de gemeente om de activiteiten goed af te stemmen. Dat betreft de zorg voor voldoende materialen en afstemming over onze activiteiten waaraan de gemeente ondersteuning biedt. Daarnaast voerden wij in 2020 overleg over de consequenties van de geplande invoering van DIFTAR voor de deelnemers van de Werkgroep. Ook waren wij betrokken bij de presentatie van de resultaten van het onderzoek naar het beheer van de openbare ruimte vooral de situatie van het zwerfafval rondom winkelgebieden was voor ons interessant.

Werkgroep vogels --- door René Nijenhuis

Het jaar 2020 gaat de geschiedenis in als het jaar dat in de greep was van het corona-virus. Ook een groot deel van de activiteiten van de vogelwerkgroep is door dit virus niet doorgedaan of in sobere vorm. Ook de startvergadering, die jaarlijks in oktober wordt gehouden, is komen te vervallen.

Gelukkig is het spotten van vogels een activiteit die alleen kan worden gedaan, of met het gezin, of met z'n tweeën, waarbij de onderlinge afstand goed kan worden bewaard.

Het aantal belangstellenden voor de vogelwerkgroep is met 70 ongeveer gelijk gebleven.

De activiteiten waar de vogelwerkgroep zich mee bezig houdt, zijn:

- Nationale Tuinvogeltelling
- Midwinter Roofvogeltelling
- Broedvogelmonitoring
- Kwartelkoningtelling
- Uilen
- Ooievaars
- Blauwe Reiger
- Huis- en Gierzwaluwen
- Vogelexcursies
- Trektellen
- Vogelweekend
- Alerts-app en Vraagbaak-app
- Patrijzen
- Zorgboerderij Bossewaard

Jonge Steenuil met de staart van een muis nog uit zijn bek.

Van de vogelexcursies is alleen die in januari naar de Everdinger Waarden doorgedaan. Het jaarprogramma dat voor 2020 was gemaakt, ligt klaar om weer te worden opgepakt, zo gauw de situatie dat toe laat.

Het vogelweekend in het Nationaal natuurgebied De Weerribben en Wieden is eind september wel gehouden. In het uitgebreide verblijf kon voldoende afstand van elkaar worden gehouden. Er zijn in het hele weekend 75 verschillende soorten vogels genoteerd, waaronder Visarend, Roerdomp, Purperreiger en Baardmannetje.

Met betrekking tot de Uilen is het monitoren en ringen van de Kerkuilen en Steenuilen zoveel mogelijk gedaan. Er zijn bijvoorbeeld nog 14 Kerkuilen in onze omgeving geringd.

Verder is het leuk om te melden dat leerlingen van het Utrechtse ROC, afdeling bouw, bezig zijn om Steenuilkasten voor ons te maken. Ze hebben er al 10 geleverd!

De inventarisaties van broed-, trek- en roofvogels is zoveel mogelijk alleen of in tweetallen gedaan.

En daar waar zeldzame soorten werden gespot, zijn deze in de lock-down periodes niet gemeld, om zoveel mogelijk te voorkomen dat er teveel mensen op één plek zouden samenkomen.

Hopelijk is deze vervelende corona-tijd snel voorbij, zodat we weer gezamenlijk de activiteiten kunnen oppakken en met elkaar kunnen genieten van de vogels en de activiteiten om ze te monitoren en beschermen.

Hierna wordt kort per activiteit weergegeven wat deze inhoudt, zoals dat ook in de verslagen van de afgelopen jaren heeft gestaan. Mooi is nog te vermelden dat de Reigerkolonie in het kasteelpark voor het eerst met een drone is geteld. Hierdoor werden nesten zichtbaar die vanaf de grond niet te zien waren en kon een totaal van 29 worden doorgegeven.

De Roofvogeltelling was dit jaar bijzonder in verband met het stijgende water. Er waren veel muizen boven de grond, die door de roofvogels en reigers werden gegeten. Dit grote voedselaanbod trok extra Roofvogels aan, waardoor het aantal getelde vogels steeg van 27 naar 57. Meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2019.

Koolmees

De **Midwinter Roofvogeltelling** wordt georganiseerd door de Vogelwacht Utrecht. Langs de Rijn en de Lek worden, over een traject van zo'n 17 kilometer, de aanwezige roofvogels geïnventariseerd. Hierbij wordt om de 500 meter precies 5 minuten geteld.

De resultaten van 2020 zijn: Buizerd 38 (2019: 24), Torenvalk 16 (2019: 2) en Sperwer 3 (2019: 1).

De **Nationale Tuinvogeltelling**, die wordt georganiseerd door de Vogelbescherming Nederland, wordt door de werkgroep gepromoot. Voor de plaatselijke kranten worden persberichten aangeleverd en op de Zorgboerderij 'de Bossewaard' in Cothen wordt samen met de bewoners geteld.

De **Broedvogelmonitoring** vindt plaats vanaf eind maart tot en met half juni. In deze periode worden om de veertien dagen de vogels geteld die aanwezig zijn in de Lunenburgerwaard en de Waarden van Gravenbol. De tellingen vinden vanaf zonsopkomst plaats en de gegevens worden via een app doorgegeven aan Sovon. Een computerprogramma berekent met behulp van criteria of en hoeveel broedterritoria er per soort aanwezig zijn.

Net als in 2018 en 2019 heeft ook in 2020 tijdens de broedperiode zandafgraving plaatsgevonden in de Lunenburgerwaard. Het Utrechts Landschap, eigenaar van deze grond, heeft er op toe gezien dat er geen verstoring van broedende vogels heeft plaatsgevonden.

In de Amerongse Bovenpolder West worden eind mei en half juni de aanwezige **Kwartelkoningen** geteld. Omdat deze vogels vooral 's nachts roepen, wordt deze telling gedaan tijdens een wandeling die rond 23:00 uur begint. Ook deze gegevens worden doorgegeven aan Sovon.

Gele Kwikstaart

Voor de **Steenuil** en de **Kerkuil** zijn in en rond Wijk bij Duurstede en de Betuwe West veel nestkasten opgehangen. Voor de Steenuil ongeveer 70 en voor de Kerkuil zo'n 40. In het voorjaar wordt gecontroleerd of in deze kasten wordt gebroed en wanneer de eieren uitkomen. De jongen worden, als ze oud genoeg zijn, door een ringer geringd. Daarbij worden ze ook gemeten en gewogen. In het najaar worden de kasten weer schoongemaakt.

Op het Vikinghofterrein, in de Volderstraat en bij de Zorgboerderij van Bartiméus in Langbroek zijn nesten van de **Ooievaar** waar al regelmatig met succes jongen zijn groot gebracht. In samenwerking met de brandweer, die haar ladderwagen inzet, kan een ringer de jonge Ooievaars ringen.

In het kasteelpark broedt een kolonie **Blauwe Reigers**. Het aantal nesten wordt geteld en aan Sovon doorgegeven.

In de binnenstad, bij de Oeverstraat, Dijkstraat, Wilhelminastraat en Nieuwstraat, broedt een kolonie **Huiszwaluwen**. Verspreid over 6 weken worden deze nesten 3 keer gecontroleerd. Ook in Cothen en Langbroek worden de kolonies geteld.

De vogelwerkgroep heeft een app-groep **Alerts regio WbD eo** waarop leuke en bijzondere waarnemingen in de buurt met elkaar worden gedeeld.

De werkgroep **Zwaluwen** streeft naar verbetering van de nest- en leefomstandigheden van de Gierzwaluw en de Huiszwaluw. Er zijn modderpoelen voor de Huiszwaluw aangelegd aan de oever van de rivier en er worden veel kunstnesten voor de Huiszwaluw en nestkasten voor de Gierzwaluw gebouwd en opgehangen.

In het kader van het **trektellen** wordt jaarlijks in de eerste week van oktober de Euro Birdwatch gehouden, waarbij in heel Europa de trek van vogels wordt geteld. De vogelwerkgroep heeft deze activiteit uitgebreid door in het najaar regelmatig de overvliegende vogels bij de Gravenbol te tellen. De gegevens worden ingevoerd op trektellen.nl

Graspieper

In het najaar wordt een **vogelweekend** gehouden, waarbij belangstellenden meerdere dagen met elkaar een gebied bezoeken. Het is vaak een succes met veel vogels, mooi weer en dagen vol gezelligheid.

Jaarlijks worden **vogelexcursies** georganiseerd, zowel voor de leden als ook voor belangstellenden. Tijdens de startvergadering worden de bestemmingen besproken en wie de excursie organiseert. Bij de uitnodiging wordt informatie over het gebied meegestuurd.

Op de zorgboerderij '**de Bossewaard**' in Cothen zijn er verschillende activiteiten, waarbij leden van de vogelwerkgroep betrokken zijn. Zo wordt er onder andere meegeholpen met de tuinvogeltelling.

Rietgors

De **Patrijs** is een akkervogel die helaas steeds minder voorkomt in ons land en in onze omgeving. Daarom heeft de Stuurgroep Kromme Rijnlandschap in 2018 het initiatief genomen om te onderzoeken wat er kan worden gedaan om de Patrijzenstand in onze omgeving te verbeteren.

In onze omgeving wordt geïnventariseerd of er en waar op dit moment nog Patrijzen zijn. Als dat in kaart is gebracht, wordt op die plekken gekeken welke mogelijkheden er zijn om maatregelen te nemen die het leefgebied van deze mooie vogels verbeteren.

Op de website van de Vereniging staat meer informatie van de vogelwerkgroep. Van de verschillende activiteiten wordt verslag gedaan en ook het jaarprogramma van de werkgroep is er te vinden.

BESTUUR in 2020		
<u>Voorzitter</u> Henny Olthof	<u>Secretaris</u> Aukje Boer	<u>Penningmeester en ledenadministratie</u> Anke Matthijs
<u>Lid</u> Niek van Staaden	<u>Lid</u> Maurits van Jaarsveld	<u>Website</u> Hennie Hadderingh
WERKGROEPEN in 2020		
<u>Flora</u> Linda Horst	<u>Groenberaad</u> Henny Olthof	<u>Heemtuin</u> Lex Kramer
<u>Landschapsbeheer</u> Hennie Hadderingh	<u>Natuureducatie</u> Aukje Boer Gonny Olthof	<u>Opgeruimd Wijk</u> Alfred van Kessel
<u>Vogels</u> René Nijenhuis		
<u>Jaarverslag</u> : alle coördinatoren en de voorzitter		
<u>Samenstelling en layout jaarverslag</u> : Aukje Boer en Hennie Hadderingh		

Correspondentieadres:

VNM, IVN-afdeling Wijk bij Duurstede
Walplantsoen 12
3961 CA Wijk bij Duurstede

Website: www.ivn.nl/vnmw

Email: info@vnmw.nl

Facebook: www.facebook.com/vnmwbd